

הלבבות בלים פרק כג

א. המפץ הוא המחצלת שאורגין אותה מן החבלים, ומן הסוף והגמא, וכיוצא בהן. ואין המפץ בכלל הכלים האמורין בתורה; ואף על פי כן מטמא הוא במדרס דין תורה שהרי רבה הכתוב "כל-המשכב" (ויקרא טו, ד; ויקרא טו, כד; ויקרא טו, כו), וזה ראוי למשכב ועשוי לו.

ב. וכן מטמא במת ובשאר טמאות מדבריהם, ככל פשוטי כלי עץ כמו שבארנו; וזה כלל גדול, שכל המטמא במדרס מטמא בשאר טמאות.

ג. כבר בארנו שהבגד מטמא בשלוש על שלוש בשאר טמאות, ובשלושה טפחים על שלושה טפחים למדרס.

ד. השק, שעורו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים; העור, חמשה טפחים על חמשה טפחים; המפץ, ששה טפחים על ששה טפחים; בין למדרס, בין לשאר הטמאות. ופחות מן השעורין האלו, טהור מכלום.

ה. במה דברים אמורים, בקרע אחד מהן שנקרע בלא כונה. אבל הקוצץ בכונה וקצע אפלו טפח על טפח למושב, או שלושה טפחים על שלושה טפחים למשכב הרי זה מטמא במדרס: בין שהיה הטפח על טפח שקצע או השלושה על שלושה, בגד או שק או עור או מפץ.

ו. וכן המקצע מאחד מהן לאחיזה כדי שיאחז בו בידו, כדרך שעושין קוצצי תאנים שלא יזקו אצבעותיהן הרי זה טמא בכל שהוא: והוא, שלא יהיה פחות משלוש על שלוש שכל פחות משלוש אצבעות, טהור מכלום.

ז. המחבר שני טפחים מן הבגד וטפח מן השק, שלושה מן השק ואחד מן העור, ארבעה מן העור ואחד מן המפץ הרי זה טהור מן המדרס; אבל אם חבר חמשה טפחים מן המפץ ואחד מן העור, ארבעה מן העור ואחד מן השק, שלושה מן השק ואחד מן הבגד הרי זה טמא מדרס. זה הכלל כל שהשלים שעורו בחמור ממנו, טמא; השלימו מן הקל, טהור.

ח. בלוי נפה וכברה שהתקינן לשייבה, טהורין; ואינן מקבלין טמאה עד שיקצע אותן, ואחר כך יהיו כמפץ.

ט. חלוק שלקטן אינו מטמא במדרס, עד שיהיה בו כשעור שלושה טפחים על שלושה טפחים; ונמדר כפול כבירתו. ואלו נמדין כפולין: בגדים שמלבישין בהן על הרגלים, ועל השוקים, ואת הראש, והמכנסים, והכובע, וכיס שלפנדה. ומטלית שטליה על השפה אם פשוטה, נמדדת פשוטה; ואם כפולה, נמדדת כפולה.

י. הבגד שארג בו שלושה על שלושה, ונטמא במדרס, ואחר כך השלים את כל הבגד הבגד כלו מדרס; נטל חוט אחד מתחתלו, טהור מן המדרס, אבל טמא מגע מדרס, והרי הוא ראשון ככלי שנגע במדרס. נטל חוט אחד מתחתלו, ואחר כך השלים את כל הבגד כל הבגד טמא מגע מדרס.

יא. וכן בגד שארג בו שלוש אצבעות על שלוש אצבעות, ונטמא במת, ואחר כך השלים עליו את כל הבגד הבגד כלו

טָמֵא מֵת; נָטַל חוּט אֶחָד מִתַּחֲלָתוֹ טָהוֹר מִטָּמֵא מֵת, אָבֵל טָמֵא מִגַּע טָמֵא מֵת. נָטַל חוּט אֶחָד מִתַּחֲלָתוֹ, וְאַחֵר כֶּךָ הַשְּׁלִים אֶת כָּל הַבְּגָד הַכֹּל טָהוֹר.

יב. וְלָמָּה יִהְיֶה הַכֹּל טָהוֹר מִפְּנֵי שְׁאֲמְרוּ שְׁלוֹשׁ עַל שְׁלוֹשׁ שְׁנֵת־מַעֲטָה, טָהוֹרָה מִכָּלֹם. אָבֵל שְׁלוֹשָׁה עַל שְׁלוֹשָׁה שְׁנֵת־מַעֲטָה אַף עַל פִּי שְׁטָהֳרָה מִן הַמִּדְרָס, הֲרִי הִיא טָמְאָה בְּכָל הַטָּמְאוֹת.

יג. מְטָלִית שֶׁהִיא מִדְרָס, וְטָלְאָה עַל הַקֶּפֶה אוֹ עַל הָעוֹר נַעֲשֶׂה הַכֹּל רֵאשׁוֹן לְטָמְאָה; הַפְּרִישׁ אֶת הַמְטָלִית הֲרִי הַקֶּפֶה אוֹ הָעוֹר רֵאשׁוֹן, מִפְּנֵי שֶׁנִּגְעוּ בַּמִּדְרָס. וְהַמְטָלִית טָהוֹרָה שְׁפִיּוֹן שְׁטָלְיָה וְהַפְּרִישָׁה, בְּטָלָה.

יד. טָלְיָה עַל הַבְּגָד אוֹ עַל הַשֶּׁק נַעֲשֶׂה הַכֹּל מִדְרָס, וְהֲרִי הַכֹּל אָב טָמְאָה. הַפְּרִישָׁה הֲרִי הַבְּגָד אוֹ הַשֶּׁק רֵאשׁוֹן, שֶׁהֲרִי נִגַּע בַּמִּדְרָס; וְהַמְטָלִית אָב טָמְאָה כְּשֶׁהִיתָה, שְׁאִינָה בְּטָלָה עַל הָאָרֶיג.

טו. תִּפְרַר הַמְטָלִית עַל הַבְּגָד כְּשֶׁטָלְיָה מְרוּחַ אַחַת אוֹ מִשְׁתֵּי רוּחוֹת כְּמִין גַּם אֵינָה חֲבוּר, וְלֹא נַעֲשֶׂה הַכֹּל אָב אֲלֹא מִגַּע מִדְרָס בְּלָבָד; תִּפְרָה מִשְׁתֵּי רוּחוֹת זֶה כְּנֶגֶד זֶה הֲרִי הִיא חֲבוּר, וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל אָב.

טז. שְׁלוֹשָׁה עַל שְׁלוֹשָׁה שְׁנֵטְמָא בַּמִּדְרָס, וְאַחֵר כֶּךָ נִחְלַק טָהַר מִן הַמִּדְרָס; וְאִין בִּקְרָעִים אֵלּוֹ טָמְאָה כָּלֵל, וְהֲרִי הֵן כְּשִׁבְרֵי כְּלִי שְׁנֵטְמָא. אָבֵל בְּגָד שְׁנֵטְמָא בַּמִּדְרָס, וְקָרַע מִמֶּנּוּ שְׁלוֹשׁ אַצְבָּעוֹת עַל שְׁלוֹשׁ אַצְבָּעוֹת אוֹתוֹ הִקְרַע טָהַר מִן הַמִּדְרָס, אָבֵל טָמֵא בְּמִגַּע מִדְרָס, שְׁבַעַת פְּרִישְׁתּוֹ מִן הַבְּגָד הַגָּדוֹל, נְטָמָא בְּמִגַּעוֹ.

יז. סָדִין שְׁנֵטְמָא בַּמִּדְרָס, וְאַחֵר כֶּךָ עָשְׂהוּ פְּרֻכַת טָהַר מִן הַמִּדְרָס. וּמֵאִימְתִי הִיא טָהֳרָתוֹ מִן הַמִּדְרָס, מִשִּׁיקְשׁוֹר בּוֹ הַלּוּלָאוֹת שֶׁהוּא נִתְּלָה בָּהֶן כְּשֶׁאֵר הַפְּרוּכוֹת.

יח. טָלִית שֶׁהִיא מִדְרָס, וְהַטְּבִילָה, וְקָדָם שִׁיעָרִיב שְׁמָשָׁה הִתְחִיל לְקָרַע מִמֶּנּוּ קָרַע פִּיּוֹן שֶׁנִּקְרַע בָּהּ רַבָּה, שׁוֹב אֵינָה חֲבוּר וְטָהֳרָה כָּלָה: אַף עַל פִּי שֶׁעֲדִין נִשְׁתַּיֵּר בָּהּ כְּדֵי מַעֲפָרֶת שְׁלֹא נִקְרַע, שֶׁהֲרִי הוּא קוֹרֵעַ וְהוֹלֵךְ. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּטַבּוּלַת יוֹם: פִּיּוֹן שְׁלֹא חָס עָלֶיהָ לְהַטְּבִילָה, כֶּךָ לֹא יָחוּס לְקָרַע אֶת כָּלָה; וְלִפְיֶכָּךְ טָהֳרָה כָּלָה.